



SZKOŁA DLA INNOWATORA



Fundusze Europejskie
Inteligentny Rozwój



**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego



PROJEKT REALIZOWANY JEST PRZEZ:



PARTNERAMI PROJEKTU SĄ:



PROJEKT WSPIERAJĄ:



Projekt Szkoła dla innowatora współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej, w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020, Priorytet 2: Wsparcie otoczenia i potencjału przedsiębiorstw do prowadzenia działalności B+R+I, Działanie 2.4: „Współpraca w ramach krajowego systemu innowacji” PO IR, Poddziałanie 2.4.1. inno_LAB-Centrum analiz i pilotaży nowych instrumentów.



Propozycje zapisu o ochronie praw zwierząt w Konstytucji RP

Karta zadania nr 42 (możliwa praca zdalna) dla ucznia/uczennicy

Najpierw przeczytaj

Konstytucja to najważniejszy akt prawny, określany także jako ustawa zasadnicza. Ma ona najwyższą moc w systemie źródeł prawa w państwie. Umieszczenie w konstytucji zapisu zwiększającego zakres ochrony zwierząt z pewnością przełożyłoby się na wiele ważnych decyzji i działań na wszystkich szczeblach państwa – od rządu i ministerstw po pojedynczych obywateli i pojedyncze obywatelki.

W Polsce obowiązuje Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej uchwalona 2 kwietnia 1997 r. Określa ona podstawowe zasady ustrojowe państwa oraz prawa, wolności i obowiązki powszechne i obywatelskie.

We współczesnych społeczeństwach rośnie zrozumienie znaczenia szacunku dla zwierząt i ich ochrony, ponieważ są one istotną częścią środowiska przyrodniczego. Dotyczy to zarówno zwierząt dzikich, jak i domowych czy gospodarskich. Upowszechnia się przekonanie, że wszystkie zwierzęta powinny być chronione w sposób szczególny, gdyż są istotami żyjącymi i czującymi, cierpiącymi, reagującymi na różne bodźce. To czyni je bliższymi człowiekowi niż elementy przyrody nieożywionej. Pomimo to wiele krajów wciąż nie zapewniło w swoich konstytucjach podstaw humanitarnego traktowania zwierząt.

Przekonanie o potrzebie zmiany dobitnie wyraziła Olga Tokarczuk na spotkaniu z czytelnikami i czytelniczkami:

Przyszedeł czas, żeby wpisać do konstytucji zwierzęta. W Indiach delfiny zostały uznane za „osoby niebędące ludźmi”. Serce mi się rozpułnęło. Od wielu lat używam określenia „istota ludzka” i „istota nieludzka”. Przyszedeł czas, żebyśmy zaczęli traktować zwierzęta nie jak przedmioty, maszyny, tylko jak osobne istoty. Prawdopodobnie gdybym wpisała to do konstytucji, poszłyby za tym prawa. Pierwszym prawem byłoby prawo do godności. Hodowla przemysłowa na mięso jest koszmarem. Na co dzień wypieramy ten straszliwy fakt ze świadomości. Konstytucje wielu krajów dojrzały do tego, by uznać godność zwierząt. Wierzę, że w najbliższych latach będzie się to działo.

Najpierw przeczytaj

Źródło: Natalia Szostak, Olga Tokarczuk na spotkaniu w „Wyborczej”:
Przyszedł czas, żeby wpisać do konstytucji zwierzęta:

<https://wyborcza.pl/7,75517,25594909,spotkanie-z-olga-tokarczuk-w-centrum-premier-czerska-8-10-jak.html>.

Posłuchaj też przeprowadzonej w Radiu TOK FM rozmowy Pauli Szewczyk z Karoliną Kuszlewicz – prawniczką i rzeczniczką ds. zwierząt przy Polskim Towarzystwie Etycznym (Najslabsze w systemie. Czy wpisać zwierzęta do konstytucji?):

<https://audycje.tokfm.pl/podcast/85604,Najslabsze-w-systemie-Czy-wpisac-zwierzeta-do-konstytucji>).

Sformułuj propozycje zapisu dotyczącego ochrony zwierząt, który Twoim zdaniem mógłby się znaleźć w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i przyczynić się do postępu w tym obszarze.

KROK 1

Zaopatrzyć się w tekst Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej uchwalonej 2 kwietnia 1997 r.

Znajdziesz go na wielu stronach internetowych, w tym w wersji PDF na stronie Internetowego Systemu Aktów Prawnych (ISAP):

<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19970780483>.

W wersji drukowanej broszura z Konstytucją RP znajduje się na pewno w Twojej bibliotece szkolnej, a być może także w Twoim domu.

KROK 2

Współcześnie, także w społeczeństwie polskim, upowszechnia się przekonanie, że zwierzęta powinny być chronione w sposób szczególny. One, podobnie jak my, odczuwają emocje, czują ból, cierpią, reagują na różne bodźce. To czyni je bliższymi człowiekowi niż elementy przyrody nieożywionej, na przykład skały. Trudno mówić o okrutnym traktowaniu skał czy budynków, ale akty okrucieństwa wobec zwierząt wywołują sprzeciw u większości ludzi.

Przeczytaj artykuł Aleksandry Wagner Czym są prawa zwierząt i dlaczego są łamane?:

[https://www.otwarteklatki.pl/czym-sa-prawa-zwierzat-i-dlaczego-sa-lamane.](https://www.otwarteklatki.pl/czym-sa-prawa-zwierzat-i-dlaczego-sa-lamane)

Odpowiedz na pytania.

Przed jakimi zagrożeniami należy dziś w sposób szczególny chronić zwierzęta?

Jak sądzisz, kto powinien odpowiadać za ochronę praw zwierząt?



KROK 3

W konstytucjach wielu państw znajdują się zapisy odwołujące się bezpośrednio do zwierząt. Zapoznaj się z takimi zapisami w konstytucjach Szwajcarii, Brazylii i Indii.

	ZWIERZĘTA W KONSTYTUCJACH
OBOWIĄZKI PAŃSTWA	<p>KONSTYTUCJA SZWAJCARII Art. 78 Ochrona przyrody i dóbr ojczystych 4. [PAŃSTWO] wydaje przepisy o ochronie świata zwierząt i roślinności oraz o zachowaniu ich warunków życia w naturalnej różnorodności. Chroni zagrożone gatunki przed wyniszczeniem.</p>
	<p>KONSTYTUCJA BRAZYLII Art. 225, § 1 [...] do władzy publicznej należy: [...] VII Ochrona fauny i flory; zabronione są, na zasadach określonych w ustawie, działania, które zagrażają ich funkcji ekologicznej, powodują znikanie gatunków lub poddają zwierzęta okrutnemu traktowaniu.</p>
PRAWA I OBOWIĄZKI OBYWATELA /SPOŁECZNOŚCI	<p>KONSTYTUCJA INDII Art. 51A Obowiązkiem każdego obywatela Indii jest: [...] g) ochrona i poprawa środowiska naturalnego, w tym lasów, jezior, rzek i dzikiego życia, oraz okazywanie współczucia żywym istotom.</p>

KROK 4

Pamiętaj, że zapisy w konstytucji muszą być sformułowane ogólnie, jasno i krótko. Bardziej szczegółowo mówią o różnych kwestiach akty prawne niższego rzędu, konstytucja tylko wskazuje dane zagadnienie.

Jakie są Twoje propozycje zapisu dotyczącego ochrony zwierząt, który mógłby uzupełnić tekst Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, przyczyniając się do postępu w tym obszarze?

Punkty kontrolne

- ✓ Wypełniona karta zadania „Propozycje zapisu o ochronie praw zwierząt w Konstytucji RP”



Centrum Edukacji Obywatelskiej
ul. Noakowskiego 10/1
00-666 Warszawa
(22) 875 85 97 wew. 109
szkoladlainnowatora@ceo.org.pl
www.szkoladlainnowatora.ceo.org.pl